

El pintor Ramon Noé i Hierro i la seva obra a l'església parroquial de Lloret de Mar

Martirià Brugada

Rector de la parròquia de Lloret de Mar.
Llicenciat i Màster en Història de l'Art

Esbós biogràfic¹

De pares tortosins, va néixer el 5 d'agost de 1923 a Barcelona. El pare era terrisser. Amb la seva família es traslladà a Tortosa el 1926. Fent d'escolà a l'església de Sant Blai el mossèn d'allà va percebre les dots artístiques del vailet. I així fou com allí va començar a aprendre a dibuixar amb Agustí Baiges i Cristòfol (Tortosa, 1871 – 1938), que el marcà per vida.

El 1940 la família Noé Hierro es traslladà a l'Hospitalet de Llobregat. Amb 17 anys es matriculà a l'*Escola d'Arts i Oficis*, on va tenir de mestre Manel Pallarès i Grau (Horta de Sant Joan, 1876 – Barcelona, 1974). Allà hi destacà per la qualitat del seu dibuix.

El 1941 el pare obtingué una bona feina com encarregat d'una fàbrica de productes refractaris a Casetas, a 11 km de Saragossa. En Ramon ingressà a l'Escola de Belles Arts de la capital aragonesa. Gràcies a un premi obtingut viatjà a la Costa Brava. A l'escola de Saragossa hi assistí dos cursos i, amb 18 anys, presentà la seva primera exposició a la Sala Gaspar amb el tema del bestiar.

Aconsellat per l'enginyer de la fàbrica on treballava el seu pare, el 1943 decidí marxar a Madrid, on va començar a estudiar a la *Real Academia de Bellas Artes de San Fernando* i a la *Escuela de Cerámica de la Moncloa*, si bé no en quedà massa satisfet. Un fet important va ser la vinculació que establí amb l'escultor terrassenc Fernando Bach-Esteve i Massaneda (Sant Pau de Fenollet, 1929 – Terrassa, 1992).

Un any més tard, el 1944, s'incorporà al servei militar a Ceuta on organitzà una exposició en què van participar altres soldats aficionats a l'art plàstic. Noé aprofità l'estada al Marroc per visitar indrets del territori i per assistir a l'escola d'Art que dirigia el pintor cartellista Mariano Bertuchi (Granada, 1884 – Tetuan, 1955). Allà s'aficionà a pintar a l'aquarel·la, al carrer, al circ, al mercat...

El 1945 va tornar a Madrid, destinat al Ministeri de la Guerra, concretament a la secció de dibuixants. Va aprofitar l'estada a la capital d'Espanya per estudiar a la *Escuela Nacional de Grabado*, amb el mestre Manuel Castro Gil (Lugo, 1891 – Madrid, 1963), responsable de la secció de gravats de la *Casa de la Moneda*, un altre punt de referència important per la seva formació. En aquell moment el mestre d'esmalt i director de l'Escola Massana de Barcelona, Miquel Soldevila i Valls, impactà a la seva vida a partir d'haver visitat una exposició antològica seva.

Així, un cop acabat el servei militar, el 1947, retornà a Barcelona i, amb 25 anys, es matriculà a l'*Escola Massana*, on aprengué la tècnica de l'esmalt al foc amb l'esmaltador i director de l'esmentada escola Miquel Soldevila i Valls (Sant Andreu del Palomar, 1886 – Barcelona, 1956). També aprengué la tècnica del retaule amb en Bonaventura Sabaté. La seva estada a la Massana el va consolidar en el gust pel rigor i la feina ben feta, relacionant-se amb els mestres d'aquell entorn: els germans Xavier Corberó Trepà (Barcelona, 1902 – 1981) i Valeri Corberó Trepà (Barcelona, 1908 – 2001), mestres del repussat, del cisellat i de l'esmalt de metalls i joieria; Bonaventura Sabaté Pastor (Barcelona, 1888 – 1971), mestre de l'art del retaule i dels daurats; Joan Muntasell Garriga (Barcelona, 1890 – 1971), mestre del gravat sobre el vidre; Miquel Soldevila Valls, mestre de la pintura sobre esmalts; Josep Llorenç Artigas (Barcelona, 1892 – 1980), mestre de ceràmica...

Aquell mateix any el van nomenar dibuixant del Poble Espanyol de Montjuïc i va començar a treballar amb el director d'aquest museu, l'etnògraf Ramon Violant i Simorra (Sarroc de Bellera, 1903 – Barcelona, 1956).

El 1950 fou nomenat professor de dibuix de l'*Escola Massana* i, el 1958, professor de l'Aula de Dibuix del Natural a la mateixa escola. El 1967 es traslladà a viure a Sabadell, on s'hi establí definitivament. El 1986 va agafar la jubilació anticipada de la Massana, però no va deixar mai de pintar. Morí el 2007.

Destruccions i reparacions de l'església parroquial de Lloret de Mar

Després de les destruccions del 1936-1939, a la postguerra fou important, a les nostres comarques, l'esforç per restaurar les esglésies, gairebé totes saquejades i destrossades. Pels artistes també fou aquesta una oportunitat per fer una aportació pública interessant, si

¹ AA.DD. Ramon Noé. *Ocell de bardissa*. Museu d'Art de Sabadell. Sabadell. 2008. Per a l'elaboració del perfil biogràfic parteixo d'un buidatge del següent article: PEÑA, Maria. *Ramon Noé o la probitat de l'art i de la vida*, dins el volum suara esmentat. P. 19-51.

Maqueta. Autor: Josep M. Arpí.

Maqueta. Autor: Josep M. Arpí.

Maqueta. Autor: Josep M. Arpí.

bé no ha estat massa valorada —segurament per ser sobretot obra religiosa. I no es pot oblidar que també era per ells un mitjà de subsistència considerable.

En relació a Lloret de Mar² consta que el 21 de juliol del 1936 s'obligà a Mn. Joan Ferrés i Puntonet —rector de Lloret de Mar del 1928 fins el 1939— a interrompre la missa que estava celebrant i a clausurar l'església. El vandalisme i les destruccions en aquesta església es van produir a partir del dimecres 22 de juliol. Es van desmuntar tots els altars i totes les imatges i es va portar tot plegat a la platja on va ser cremat i reduït a cendra. També fou destruït bona part de l'arxiu parroquial. Amb tot es van poder salvar les taules del retaule de Pere Serafí —no se sap si se salvaren totes les que hi havia en aquell moment, ja que en faltaria alguna, per exemple el Calvari— i l'orgue de tubs. Tampoc se sap si es va salvar alguna altra peça notable. Es diu que les peces d'orfebreria —custòdia, reliquiari, calzes... —, un cop requisades, es transportaren a França. En dies successius es van saquejar i clausurar les ermites de Santa Cristina, Sant Quirze, les Alegries, Sant Pere del Bosc, els Sants Metges, la capella de l'Hospital i del col·legi del Cor de Maria. Se'n va deslliurar la capella del col·legi de la Immaculada per considerar-se un espai vinculat a França i estar protegida sota la bandera francesa³. Posteriorment es va procedir a derruir el pompós cancell de l'església, dissenyat per l'arquitecte Bonaventura Conill i Montobbio i inaugurat el 1914, fent conjunt amb les dues capelles modernistes construïdes al mateix temps. Aquestes dues capelles es van deslliurar de la destrucció, com també se'n deslliuraren els mosaics amb l'apostolat que coronen la part alta exterior dels murs de l'església, a migdia i a tramuntana, gràcies a l'agosarada intervenció del pintor Joan Orihuel Barta (Barcelona, 1907 – Buenos Aires, 1992), aleshores resident a Lloret de Mar.

El cert és que a partir del 1939, quan fou possible utilitzar de nou l'església, ja estava del tot desmantellada. Un cop netejada les restauracions van ser lentes i

Maqueta. Autor: Josep M. Arpí.

² SOLER SOLEI, Andreu. *La persecució religiosa al Bisbat de Girona (1936 – 1939)*. Extret dels informes que es guarden a l'Arxiu Diocesà de Girona, escrits pels rectors (responsables de les parròquies) sobre els fets de la revolució del 1936 – 1939 en les seves respectives parròquies contestant un qüestionari que els va enviar la Cúria Diocesana de Girona l'any 1939. Inèdit. Girona. 2007. P. 189-190.

FIGUERAS i CAPDEVILA, Narcís; LLINÀS i POL, Joan (coord.). *Història de la Selva*, volum 6 dins la col·lecció *Història de les Comarques Gironines*. Publicacions de la Diputació de Girona. Girona. 2011. P. 668.

Igualment en Joan Domènech, en publica alguna informació a: DOMÈNECH i MONER, Joan. *Lloret de Mar*. Quaderns de la Revista de Girona. Diputació de Girona. Girona. 1992.

³ CASTILLO, Glòria; MANJÓN, María del Carmen. *Presencia en España de las Hermanas de la Inmaculada Concepción de Castres (1903-2018) Espigas encontradas. Presencia a Espanya de les germanes de la Immaculada Concepció de Castres (1903 – 2018). "Espigas encontradas"*. Congregación Immaculée Conception de Castres. 2019.

costoses. Per tal de donar suport a la seva dignificació es formà, ja el 1939, la *Junta de Obra de restauración del templo parroquial de Lloret de Mar*, amb el corresponent llibre de comptabilitat⁴. Aleshores era el rector Mn. Antoni Talamàs Casellas —rector de Lloret del 1939 fins el 1944. El rector que el succeí fou Mn. Narcís Gispert Regualta —rector del 1944 fins el 1974—, continuant la feina iniciada.

Són interessants les anotacions referides als donatius rebuts per sufragar les reparacions i adquisicions. Les primeres anotacions de les despeses referents a la restauració són del 1945 i es refereixen a la col·locació de la rosassa a la façana —anterior a l'actual, actualment reaprofitada a l'ermita de les Alegries— i que costà 281,10 ptes.; l'adquisició d'un nou altar (8.980 ptes.) i la seva col·locació (1.700 ptes.); i la reparació de la façana (1.408 ptes.). El 1947 es van col·locar l'altar de la Mare de Déu del Carme —imatge de l'ara per ara desconegut escultor Regino Araujo—, l'altar del Sagrat Cor —imatge de l'escultor Francesc Juvanteny i Boix (Montcada i Reixac, 1906 – Cerdanyola del Vallès, 1990)— i l'altar de la capella del Santíssim. El 1949 es van col·locar els rosetons de la capella del Santíssim —dels tallers Oriach— i s'adquirí la imatge de Santa Llúcia —de Claudi Rius i Lluís Causaràs. El 1952 s'adquirí la creu processional —Narcís Carmaniu, metallista de Girona. El 1956 es col·locà un nou altar major (59.850 ptes., pel marbrista i 5.544 ptes., pel paleta) que perdurà fins el 1966.

No se sap per quines raons, al moment de recuperar imatges i pintures, s'optà pels ja esmentats artistes Regino Araujo, Francesc Juvanteny, Enric Monjo o el nostre Ramon Noé. Sembla que en Francesc Juvanteny estava relacionat amb la família Brugarolas (que l'havia contractat per la construcció del retaule i l'altar de la Mare de Déu del Roser, el 1943, actualment amb dos plafons dels misteris desapareguts —el del Naixement i el de la vinguda de l'Esperit Sant—, mentre que l'altar fou traslladat encertadament a l'ermita de les Alegries. Pels cognoms semblaria que l'escultor Enric Monjo Garriga —nascut a Vilassar de Mar el 1895, la seva mare procedia de Malgrat, i morí a Barcelona el 1976— tindria alguna vinculació familiar amb Lloret de Mar⁵.

Pel què fa a en Ramon Noé no es coneix cap pista de les raons que el portaren a treballar a l'església de Lloret de Mar, fora de la seva relació iniciada a Madrid amb

una família Utset⁶ —no sabem si vinculada a la família Utset de Lloret— o potser amb alguna de les famílies de l'entorn de Sabadell o Terrassa que estiuaven a Lloret —per exemple Ferran Comadran Torres⁷). Seria interessant tenir-ne alguna pista fiable. El cert és que ja estaria en contacte amb el rector de Lloret de Mar cap al 1955 quan elaborà la maqueta del projecte d'embelliment del presbiteri i de l'absis de l'església parroquial de Lloret de Mar⁸.

Producció religiosa de Ramon Noé

Dintre dels cànons noucentistes, sempre a la recerca del millor, el que el motivava no era l'èxit comercial. Amb tot, d'en Ramon Noé es conserva obra seva al Museu de Terrassa, al Museu d'Art Modern de Tarragona i al Museu d'Art de Sabadell. També té obra civil, si bé sense saber si es conserven, pintà els vitralls per l'edifici Mistral de la SEAT, un mural per a l'empresa Acers Bergara de Sant Just Desvern, la decoració del vestíbul de l'edifici de l'empresa BRA de Sant Boi de Llobregat, a l'empresa Vanguard de Barcelona, uns plafons de ceràmica per una entitat bancària del carrer Rosselló de Barcelona... I mentrestant rep nombrosos premis, medalles, reconeixements.

En el camp de la producció religiosa les primeres pintures murals les va realitzar a l'església de Prats de Lluçanès, gairebé de forma casual, col·laborant i substituint el seu bon amic Soldevila. Allà va pintar la petita capella de la Bona Sort. Era el 1949. Tot seguit, gairebé de rebot, se li encomanà la decoració de l'església parroquial de Pardines (1950). El 1958 pintà l'absis del santuari de Lourdes, també de Pardines. I més encàrrecs: els murals per a la capella de les germanes de la Santa Creu de l'Esquirol, a Santa Maria de Corcó (1958); el 1960 pintà els murs de la capella del Santíssim de l'ermita de la Mare de Déu de Pallerols, a la Sénia; el 1961 pintà el retaule de Godall; un retaule per a la parròquia de Sant Francesc de Paula de Barcelona; Santa Maria de la Ràpita de Tortosa... També a Manresa, Uldecona, Benicarló, Morella, Àvila...

Al bisbat de Girona⁹, a més dels murals per a les esglésies de Lloret de Mar, en va pintar a Tossa de Mar —Sant Sopa a la Capella del Santíssim i els retaules de santa Marta i sant Isidre, el 1960¹⁰—, a Santa Maria dels Turers de Banyoles —motius eucarístics als timpans de

⁴ *Libro de caja de la Junta de Obra de restauración del Templo Parroquial de Lloret de Mar (1939 – 1971)*. Arxiu Parroquial de la Parròquia de Sant Romà de Lloret de Mar. També als diferents exemplars setmanals de la *Hoja Parroquial* (especialment als anys 1956 i 1957). A les informacions parroquials, es va deixant constància de les aportacions i les despeses de referides a la restauració i ornamentació de l'església parroquial.

⁵ VILÀ i GALÍ, Agustí M. *Juan Monjo i Pons. Un exemple de tenacitat*. Oikos-Tau. Barcelona. 1997.

⁶ PEÑA, Maria. *Ramon Noé*... P. 24.

⁷ El 1940 la casa de la família de Nicolau Font, actualment Casa Museu Can Font, fou adquirida per l'industrial tèxtil sabadellenc Ferran Comadran Font. El 1981 fou adquirida per l'Ajuntament de Lloret de Mar.

⁸ Parlant del llibre de comptabilitat de la *Junta de obra de restauración del templo parroquial de Lloret de Mar* ja he indicat que el 1956 es va col·locar l'altar major i aquest seguia el disseny de la maqueta elaborada per en Ramon Noé.

⁹ MARQUÈS i PLANAGUMÀ, Josep Maria. *Rutes d'art sacre (1939-1985)*. Quaderns de la Revista de Girona. Diputació de Girona. Girona. 1986. P. 104.

¹⁰ *Església parroquial de Sant Vicenç. Tossa de Mar*. Fulletó editat per l'Ajuntament de Tossa de Mar.

Mural. Autor: Josep M. Arpí.

les portes de la sagristia de Santa Maria dels Turers, el 1961¹¹ i sembla que intervingué en la confecció d'alguns dels vitralls—, a l'església de Sant Pere de Figueres —àngels a la capella de la Immaculada, el 1963¹². Com sempre, l'obra de Ramon Noé juga amb colors tènues, en gradació, indefinibles.

A més del sagrari de Lloret de Mar també va dissenyar els sagraris de la catedral de Vic, per la capella de Lepanto de la catedral de Barcelona, per esglésies de Manila (Filipines), Ciutat de Mèxic, Califòrnia...

El presbiteri i l'absis de l'església de Lloret de Mar¹³

Per l'església parroquial de Sant Romà de Lloret de Mar en Ramon Noé en projectà la decoració del presbiteri i de l'absis, segons la maqueta que realitzà quan entrà en contacte amb els responsables parroquials, cap el 1955, una maqueta que, en bona part, encara es conserva.

Pels murs de l'absis havia esbossat cinc pintures: pel mur de muntanya, la glorificació de santa Cristina; pel mur nord-oriental, l'episodi de l'Anunciació a Maria; pel mur oriental, la Trinitat coronant la imatge de la Mare de Déu de Loreto de l'Enric Monjo, al cambril; pel mur sud-oriental, l'escena de l'Assumpció de Maria;

pel mur del costat de mar, la glorificació de sant Romà —soldat. Consta, també, que per damunt les portes laterals del presbiteri projectava pintar-hi dones veterotestamentàries, com a prefiguracions profètiques de la Verge Maria¹⁴: amb Dèbora, Abigail, Judit, Ester, Anna (mare de Saül), Raquel, Eva, Sara, Maria —la germana de Moisès- i Maria —filla d'Ezrà, 1Cr 4, 17.

Segons la mateixa maqueta l'altar major presidia i se situava al centre del presbiteri i s'havia de cobrir amb un solemne baldaquí d'aire clàssic sostingut per quatre columnes, amb una cobertura a quatre aigües i amb el relleu de quatre figures de sants situats a les puntes representant santa Cristina, sant Romà, santa Llúcia, sant Sebastià. L'altar seria el que es col·locà el 1956, com s'ha esmentat anteriorment.

Recentment s'han localitzat un parell de pilars adossats dels sis que envoltaven i sostenien la mesa de l'altar, com també un parell de plafons dels cinc que, a tall de frontal, l'ornamentaven. Aquestes peces, de pedra nummulítica amb un baix relleu ornamental geomètric i lleugerament policromades, foren retirades quan es col·locà l'actual altar major —beneït pel bisbe Narcís Jubany el 18 de novembre de 1966.

Finalment del projecte previst a la maqueta únicament se n'executà una part: l'altar —sense el baldaquí— i tres de les grans pintures murals —i no pas les set.

Així doncs, dels murals esbossats, invertint la previsió que apareix en la maqueta, al mur nord-oriental del presbiteri, en Ramon Noé hi representà l'Assumpció de la Mare de Déu; al mur sud-oriental, l'Anunciació de l'Àngel a Maria —d'uns 295 cm x 885 cm cadascun—; al centre, la part oriental situada damunt del cambril, amb la Trinitat coronant la imatge de la Mare de Déu de Loreto. Els altres murals —santa Cristina, sant Romà, dones bíbliques— no es van realitzar.

Els colors dels murals són suaus, el traçat del dibuix, precís, i la distribució, equilibrada, amb un cert aire de tendència cubista, però responent sempre als canons de l'estètica noucentista.

El mural de l'Assumpció es distribueix en tres plans: al pla superior amb quatre àngels cantors —de dos en dos— i dos àngels músics —un amb bandúrria i l'altre amb tible—; al centre, la Verge Maria —túnica i vel blancs i mantell blau—, mig asseguda, alçant els braços i enlairada per dos àngels; a la part inferior hi apareix l'ermita de les Alegries i, sembla —si bé desubicat—, Sant Pere del Bosc.

El mural de l'Anunciació es distribueix en dos grans plans: a la part inferior, dominant el conjunt, la figura

¹¹ BRUGADA CLOTAS, Martirià. *La Parròquia de Santa Maria dels Turers de Banyoles*. Parròquia de Santa Maria dels Turers. Banyoles. 2012. P. 16.

¹² MARQUÈS i PLANAGUMÀ, Josep Maria. *L'església parroquial de Sant Pere de Figueres*. Parròquia de Sant Pere de Figueres, Col·lecció Sant Feliu. Figueres. 2002. P. 49-50.

¹³ VILÀ i GALÍ, Agustí. *L'església parroquial de Sant Romà de Lloret de Mar 1509 – 2009*. Ajuntament de Lloret de Mar. Lloret de Mar. 2011. P. 188-189.

DALMAU COROMINAS, Neus. *Els àngels d'en Noé*, dins *La Costa Brava Sud*. Gener 2010.

¹⁴ VILÀ i GALÍ, Agustí. *L'església...* P. 188-189.

de l'arcàngel Gabriel —a la part més oriental— amb les ales esteses i els braços oberts indicant amunt. La figura de Maria, asseguda i amb les mans creuades damunt el seu pit, se situa a la part més meridional. Al centre, dintre d'un gerro, un parell de liris, molt típic en aquesta representació. A la part superior del conjunt, també es situa un grup de sis àngels, aparellats, mentre que enmig d'ells s'insinua un raig de llum que il·lumina la figura de la Verge Maria.

Val la pena remarcar que, un parell de moments a l'any, a l'inici de la primavera —cap el 25 de març— i a la tardor, un raig de sol del cap al tard, des d'un finestral de la capella del Roser, es projecta il·luminant l'entorn del si de la Verge Maria produint un gran efecte simbòlic.

Segons consta al costat dret de la base del mural de l'Anunciació, el conjunt el "PROJECTÀ I PINTÀ EN R. NOÉ HIERRO. ALABAT SIA DÉU. 9-VI / 14-VII-58". L'artista acostumava a signar sempre les seves obres.

Al mural central hi ha la Santíssima Trinitat —de la mateixa amplària dels altres murals però d'una alçada més reduïda—: el Pare, al costat dret, nibat amb un triangle, assegut i beneït amb la mà dreta mentre amb l'esquerra sosté l'esfera de l'univers; el Fill —Jesucrist—, al costat esquerre, sostenint la creu amb la mà dreta mentre l'assenyala amb l'esquerra; a la part superior, enmig del Pare i del Fill, la figura de l'Esperit Sant en forma de colom amb les ales esteses. Als peus de la Trinitat, dos àngels sostenen una corona que queda damunt el cambril de la imatge de la Mare de Déu. I, al darrera de cada àngel, hi apareixen els caparrons de quatre petits querubins —dos i dos.

Com consta al llibre de la comptabilitat de la Junta de Restauració abans esmentat, el 1959, per les pintures de l'absis es pagaren 40.000 ptes., en un primer pagament, i 26.000, en un segon, a més de 1.784,50 per la pensió on residí Ramon Noé —la pensió Navarro. Apareixen altres despeses addicionals referides a la preparació dels estucats i dels operaris que hi intervingueren, com també a les làmpades de variades dimensions que es col·locaren a diversos llocs del presbiteri —gairebé totes conservades esperant una digna recol·locació.

El presbiteri —espai dels preveres— quedava tancat i separat de la nau central —espai dels fidels— amb un reixat, que hauria estat dissenyat igualment per en Ramon Noé. També se'n conserven quatre plafons —d'uns 12 cm x 35 cm— de llautó compacte dissenyats igualment per en Ramon Noé. Sembla que n'hi hauria hagut alguns més. En dos d'ells s'hi representa un llorer —símbol de Lloret— damunt d'unes onades —de Mar— i emmarcat en una creu. En un altre s'hi veu una espiga i una sarment amb fulla i raïms —evocant l'Eucaristia. En la darrera s'hi veu un lliri florit —símbol de la Verge Maria. Amb la remodelació i la benedicció de l'actual altar major —18 de novembre del 1966— es tallà i es retirà la reixa, si bé es guarda a les golfes de l'església.

Sagrari de Sant Romà de Lloret de Mar

Sembla que el 1956, amb l'altar, es col·locaria un sagrari: no sabem quin i on anirà a parar posteriorment. El sagrari actual, una caixa metàl·lica argentada, prismàtica, dissenyat per Ramon Noé, fou elaborat per l'orfebre Alfons Serrahima i Bofill (1906 – 1988) a qui se li pagaren 41.000 ptes. Les mides són d'uns 60 x 40 x 40 cm. Les decoracions foren dissenyades i realitzades directament pel mateix Ramón Noé Hierro a qui se li pagaren 40.000 ptes. I a la part posterior del sagrari hi ha una petita placa amb la següent inscripció:

"JESÚS EUCARISTIA HA PRES POSSESIÓ D'AQUEST SAGRARI AVUI, DIA 13 DE JUNY, FESTA DE CORPUS DE L'ANY 1963. MN. NARCÍS GISPERT, RECTOR DE LA PARRÒQUIA, L'HA BENEÏT I N'HA FET OFRENA A L'HOSTE DIVÍ. AMB ELL L'HAN OFERT EN RAMON NOÉ, QUE L'HA CONCEBUT I ESMALTAT, L'ORFEBRE A. SERRAHIMA ITOT EL POBLE DE LLORET. Parròquia de Sant Romà de Lloret de Mar. Bisbat de Girona."

A la part frontal, al centre del sagrari, presidit per una creu flanquejada —a la part superior— per dues espigues —esquerra—, hi ha gravada la inscripció "PRENEU, MENGEU, AIXÒ ÉS EL MEU COS" —dreta. A la part inferior, queda flanquejat per la inscripció "AIXÒ ÉS LA MEVA SANG DE L'ALIANÇA" —esquerra— i unes fulles de parra i dos penjolls de raïm —dreta.

La coberta del sagrari té forma de teulat a quatre vessants i, al carener, hi ha un esmalt amb l'Alfa —esquerra—, una creu grega vermella i encerclada —centre— i l'Omega —dreta. Flanquejant la creu hi ha acarats dos peixos dintre l'aigua, fent referència a l'ús paleocristià de l'acròstic grec *ICTYOS* —que vol dir peix, tot evocant Jesús, Crist, Fill de Déu.

Als dos batents de la porta del sagrari hi ha dos esmalts. Al costat esquerre s'hi presenta l'escena de la multiplicació dels pans —Jo 6, 1-15 i textos paral·lels dels sinòptics. Frontalment es veu Jesús com a figura central amb el noi de costat que li presenta un pa mentre que Jesús també en sosté un amb la mà esquerra tot alçant la mà dreta fent el gest de beneir. L'escena està emmarcada en una creu blavosa. En llatí, al braç esquerre de la creu, darrera el noi que ofrena els pans, hi llegim: "MANDUCAVERUNT OMNES" —o sigui, "en menjaren tots". Al braç dret s'hi llegeix "ET SATURATI SUNT" —o sigui "i quedaren satisfets". A la part superior de la creu, damunt la mà dreta de Jesús, es representen un apòstol d'esquena que reparteix el pa que recull d'un cove i el lliura a dos homes. Damunt del cap de Jesús s'hi veuen dos arbres fent referència a la verdor que es diu hi havia a l'indret. Flanquejant la creu, a la part alta, hi ha dos

Plafons. Autor: Josep M. Arpí.

peixos, un a banda i banda; i a la part baixa, hi ha dos coves amb dos pans cadascun, també un a cada costat.

Al batent dret ens presenta l'episodi que ens narra el llibre del Gènesi 14, 17-20: Melquisedec, sacerdot de Déu i rei de Salem, va ofrenar a Déu pa i vi tot beneint Abraham després d'una victòria del patriarca contra els seus adversaris. Aquest episodi és considerat com un precedent profètic de l'Eucaristia i és evocat a la mateixa pregària eucarística primera de la missa — Canon Romà. D'aquí ve que el sacrifici de Melquisedec també es representi al nostre sagrari. La figura central és la de Melquisedec cofat amb corona reial i recobert amb una casulla gòtica —com les que s'introduïren els anys seixanta del segle xx tot i les reticències episcopals. Melquisedec té un rostre molt semblant al de Jesús —a l'esmalt de la porta esquerra— i té les mans alçades, un gest propi dels sacerdots en la pregària eucarística. Al seu davant hi ha un altaret cobert amb unes estovalles i, al seu damunt, un calze i un pa. A la part baixa de l'altaret, gairebé il·legible, hi ha gravada la signatura de l'autor: R. NOÉ —també a l'esmalt del costat esquerra. Com a la porta esquerra, la figura central de Melquisedec queda emmarcada per una creu blavosa. Agenollat al costat esquerre de Melquisedec es representa la figura d'Abraham, que amb la mà esquerra sosté l'espasa cap per avall, mentre que amb la dreta es recolza amb l'escut. Davant d'Abraham i de l'altar es presenten les ofrenes del botí. A la part alta de la creu, damunt del cap, també hi ha uns arbres i un parell de guerrers amb llances. Al braç dret de la creu s'hi llegeix: “SACERDOS IN AETERNUM XTUS DNUS” —és a dir, “sacerdot per

l'eternitat Crist Senyor” —, mentre que al braç dret s'hi llegeix: “PANEM ET VINUM OBTULIT” —que vol dir “oferí pa i vi”. Sota els braços de la creu s'hi esbossen de nou les ofrenes del botí: una corona, una espasa, un cofre; mentre que a la part alta dels braços s'hi perfilen un calze i un pa.

Els dos esmalts, de 16 cm x 24 cm cadascun, queden enquadrats en un marc d'argent subjectant-los als batents de la porta, a la part frontal. Darrerament el sagrari ha estat restaurat —fonamentalment un nou bany d'argent.

Altres aportacions a la parròquia de Lloret de Mar

Per acabar, cal fer referència a altres aportacions menors de Ramon Noé a la parròquia de Lloret de Mar, com són els encapçalaments del *Full Parroquial* editat del 1963 al 1965¹⁵. Aquests encapçalaments es posaven a la part frontal de la publicació quan en aquell moment cada parròquia del bisbat hi posava el seu propi disseny.

Sagrari. Autor: Josep M. Arpí.

¹⁵ A partir del maig del 1986, amb Mn. Josep Benet Cantó —rector del 1974 al 1997—, la informació parroquial es va començar a publicar en el suplement anomenat *L'afegitó*.